

บทที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 เป็นวันที่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราช (Absolute Monarchy) คืออำนาจสิทธิขาดในการปกครองบ้านเมืองขึ้นอยู่กับบุคคลคนเดียว คือ พระมหากษัตริย์ มาเป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democratic System) คือ การปกครองซึ่งอำนาจสูงสุดมาจากประชาชน ซึ่งคำว่าประชาธิปไตยมาจากคำว่า ประชา + อธิปไตย หมายถึง ประชาชนเป็นใหญ่ หรือกล่าวโดยสรุปได้ว่า "การปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็น การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน"

"ระบอบประชาธิปไตย" เป็นระบอบการเมืองการปกครองที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในโลกระบอบหนึ่ง เพราะเป็นระบอบที่สื่อถึงความเป็นมนุษย์โดยแท้ บ่งบอกถึงความแตกต่างของมนุษย์จากสิ่งอื่นใดในโลก เพราะความมีความรู้สึกนึกคิด และจิตวิญญาณที่ต้องการสิทธิเสรีภาพ อำนาจ และการได้มาซึ่งสิ่งต่างๆ โดยอิสระและชอบธรรม การปกครองระบอบนี้เป็นการปกครองที่ยกย่องคุณค่าของมนุษย์ว่า ประชาชนควรจะเป็นผู้เลือกรัฐบาล หรือผู้นำทางการเมืองของเขา และเขามีความสามารถและวิจรรย์ญาณเพียงพอที่จะเลือกด้วยเป็นการปกครองที่รัฐบาล หรือ ผู้นำทางการเมืองจะต้องรับผิดชอบต่อปวงชน ปวงชนมีโอกาที่จะตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาล หรือผู้นำทางการเมือง ลักษณะการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยจึงอยู่ที่การยอมรับว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครอง (Popular Sovereignty) กล่าวคือ ผู้นำทางการเมืองจะอยู่ได้ด้วยเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงออกด้วยการเลือกตั้ง

ดังนั้นการเลือกตั้งหรือการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการทางการเมือง และเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้ง หรือการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองเป็นการแสดงออกถึงเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะตัดสินใจมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของคนที่เข้าไปทำหน้าที่ หรือใช้อำนาจนั้นแทนตน (การปกครองและการเมืองไทย , 2521)

ประเทศไทยได้ใช้ระบอบการปกครองในแบบประชาธิปไตยประมาณ 68 ปีแล้ว ซึ่งเป็นระบอบที่มีปัจจัยพื้นฐานอยู่ที่**ความเสมอภาคของบุคคล** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**ความเสมอภาคในแง่การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความชอบธรรมของรัฐบาล**(รศ.ดร.นิยม รัฐอมฤต , 2540) จึงอยู่ที่การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนด้วยการตัดสินใจลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศ และใช้อำนาจทางการเมืองแทนตนเพื่อผลประโยชน์ของปวงชน

ปัญหาสำคัญที่ประจักษ์กันทั่วไปอย่างหนึ่งของประเทศที่กำลังพัฒนา คือ การที่ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง หรือความเป็นไปของประเทศชาติอยู่ในวงจำกัด ในจำนวนปัญหาที่สำคัญของกระบวนการพัฒนาทางการเมือง คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเมือง (Political Behavior) ในพฤติกรรมทางการเมืองหลายๆ รูปแบบนั้น การติดตามข่าวสารทางการเมืองในฐานะผู้ส่งข่าวสาร (Communicator)ก็จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีพฤติกรรมทางการเมืองที่มีความสำคัญมาก การเข้ามามีพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนจะมีอัตราสูงเพียงใด และมีประสิทธิภาพเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับว่าประชาชนมีความรู้เรื่องการเมือง ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของบ้านเมืองมากน้อยเพียงใด เพราะถ้าประชาชนขาดความรู้และความสนใจในข่าวสารทางการเมือง ก็จะเป็นเหตุให้ประชาชนเมินเฉยต่อกระบวนการทางการเมืองและมีผลต่อหายนะของประเทศ ตลอดจนการแบกภาระทางกฎหมายที่ประชาชนไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมได้ ดังตัวอย่าง หนี้สาธารณะ ที่แต่ละรัฐบาลสร้างไว้ ให้ลูกหลานไทยต้องเสียดุลการค้าและแบกภาระไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การสื่อสารกับการเมืองจึงเป็นสิ่งที่ต้องควบคู่กันจนแยกไม่ออก เปรียบเหมือนด้านที่ต่างกันของเหรียญอันเดียวกัน ทั้งนี้เพราะการเมืองเกิดขึ้นได้เฉพาะในระบบสังคม และระบบสังคมก็คือการสื่อสารนั่นเอง(Berlo , 1960) กล่าวคือ ชีวิตสังคมจะเป็นอย่างไร ขึ้นกับความสามารถของประชาชนในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การสื่อสารเป็นเครื่องมือสนับสนุน หรือเรียกร่องทางการเมืองนั่นเอง

การสื่อสารเพื่อพัฒนาทางการเมืองนั้นเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมทางการเมืองในแต่ละประเทศ ทั้งนี้ เพื่อมิให้มีผลต่อการเสริมการมีพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน หรือปรับเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของกลุ่มสังคม หรือประชาชนโดยทั่วไปให้สอดคล้องกับระบบการปกครอง ตลอดจนสนับสนุนรัฐบาล การสื่อสารเพื่อพัฒนานี้ต้องกระทำโดยมีวัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ต้องกระทำโดยต่อเนื่อง

เป็นระยะเวลายาวอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีการสื่อสารทุกรูปแบบเท่าที่เหมาะสม (เกษม ศิริสัมพันธ์ , 2525)

การที่ประชาชนในบางประเทศ มีความรู้เรื่องการเมืองจากข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำนั้น มีสาเหตุอยู่หลายประการ เป็นต้นว่า โดยทั่วไปแล้วประเทศที่กำลังพัฒนามักมีการคมนาคมที่ไม่สะดวกนัก ไปมาหาสู่กันลำบาก ประสบกับความยากจน สิ่งเหล่านั้นเป็นอุปสรรคต่อการได้มาซึ่งข่าวสารทางการเมือง นอกจากนี้ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของประชาชน มีความสัมพันธ์สูงกับความสนใจทางการเมือง และประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนา มีอัตราการอ่านออกเขียนได้ดี่า จึงน่ามีความรู้ข่าวสารทางการเมืองต่ำไปด้วย (Easton , 1969)

ในสังคมไทยที่เป็นปกติที่มีปริมาณของสารสนเทศไหลเวียนอยู่เสมอ ปรากฏการณ์ทางการเมืองที่รัฐ หรือระบบสามารถดำเนินไปสู่ภาวะผลตอบแทนทางการเมืองที่ย่อมเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงการที่รัฐประสบความสำเร็จในการตัดสินใจนั้น หากการบริการที่รัฐทำให้เกิดภาวะเหนียวรั้งทางการเมือง รัฐจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันความต้องการของสังคม สังคมจะพัฒนาไปได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้เพราะรัฐยังขาดพื้นฐานและการเตรียมการเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อีกทั้งยังมีประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่เสมอว่า ประชาธิปไตยของไทยดำเนินไปอย่างล้มลุกคลุกคลาน และนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ทหารได้เข้าแทรกแซงทางการเมือง โดยการรัฐประหารมาโดยตลอดนั้น ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนขาดความรู้ และไม่ฝึกฝนในข่าวสารทางการเมือง รวมถึงมีพฤติกรรมทางการเมืองน้อย (สุรพงษ์ ใสธนะเสถียร , 2537)

ข่าวสารทางการเมืองมีอิทธิพลต่อความรู้ และพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทยในด้านต่างๆ โดยทั่วไป กล่าวคือ คนที่มีข่าวสารทางการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยสำนึกต่อตนเอง ในขณะที่ผู้ที่มีข่าวสารทางการเมืองต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองจากการถูกชักจูงระดับหนึ่ง (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว , 2523) อีกทั้งการมีพฤติกรรมทางการเมือง เป็นเครื่องแสดงถึงการพัฒนาทางการเมือง และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมของประเทศด้วย (Garald , 1982)

ประเทศไทยนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นน้อยลงทุกที นอกจากนั้นการเมืองไทยที่ผ่านมาในสายตาของประชาชนยังมีข้อบกพร่องที่สร้างความเบื่อหน่าย หรือความผิดหวังให้กับประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพฤติกรรมการใช้อำนาจรัฐบังหลวงของนักการเมืองที่ฉวยโอกาส อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ทางการเมืองแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวก หรือการมีอำนาจแต่ขาดสติปัญญาในการบริหารประเทศจนอาจทำให้เกิดความเสื่อมของสถาบันการเมือง ซึ่งสามารถศึกษาสถานภาพการเมืองไทยในปัจจุบัน และปัญหาทางการเมือง จากข้อมูลที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้ต่อไปนี้

ด้านข้อบกพร่องทางการเมืองไทยในสายตาเยาวชน

ตารางที่ 1 ข้อบกพร่องของการเมืองไทย

อันดับที่	ข้อบกพร่อง	ชาย(%)	หญิง(%)	เฉลี่ย(%)
1	แบ่งพรรคแบ่งพวก/ไม่สามัคคีกัน	36.12	45.13	40.62
2	การคอร์รัปชัน	20.70	12.50	16.60
3	ทำงานไม่จริงจัง	7.93	15.68	11.80

จากตารางที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จำนวนร้อยละ 41 % มองว่าการเมืองไทยมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก/ไม่สามัคคีกัน

จำนวนร้อยละ 17 % มองว่าการเมืองไทยมีการคอร์รัปชัน

ที่มา : งานวิจัยเรื่อง "การเมืองไทยในสายตาเยาวชน" วันที่ 20 - 24 มิถุนายน 2540
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จากกลุ่มตัวอย่าง 2,079 คน

ด้านการเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพการเมืองไทยในปัจจุบันกับช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมาในสายตาเยาวชน
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบสถานการณ์ภาพการเมืองไทยในปัจจุบันกับช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา

สถานการณ์ภาพการเมืองไทยในปัจจุบันกับช่วง 4 - 5 ปีที่ผ่านมา	ชาย(%)	หญิง(%)	เฉลี่ย(%)
- การเมืองดีขึ้น	7.56	8.06	7.81
- การเมืองแย่ลง	52.52	64.11	58.32
- เหมือนเดิม	39.92	27.83	33.87

จากตารางที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จำนวนร้อยละ 58 % มองว่าสถานการณ์ภาพการเมืองไทยแย่ลง

จำนวนร้อยละ 7.8 % มองว่าสถานการณ์ภาพการเมืองไทยดีขึ้น

ที่มา : งานวิจัยเรื่อง "การเมืองไทยในสายตาเยาวชน" วันที่ 20 - 24 มิถุนายน 2540
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จากกลุ่มตัวอย่าง 2,079 คน

ด้านประเด็นปัญหาการเมืองไทยที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด ในสายตาประชาชน
ตารางที่ 3 ประเด็นปัญหาการเมืองไทยที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด

อันดับ ที่	ปัญหาการเมืองไทยที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด	ชาย(%)	หญิง(%)	เฉลี่ย(%)
1	การแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง	45.89	66.14	56.01
2	ปัญหาคอร์รัปชัน	22.95	8.73	15.84
3	ปัญหาว่างงาน	15.29	9.79	12.54

จากตารางที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

จำนวนร้อยละ 56 % มองว่าการแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างจริงจังเป็นปัญหาที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด

จำนวนร้อยละ 16 % มองว่าปัญหาคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่ควรเร่งแก้ไขมากที่สุด

ที่มา : งานวิจัยเรื่อง "ประชาชนคาดหวังเรื่องอะไรกับนักการเมืองไทย" วันที่ 1 - 24 สิงหาคม
2541 สถาบันราชภัฏสวนดุสิต จากกลุ่มตัวอย่าง 2,020 คน

สภาพสังคมของไทยในปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่กำลังรุนแรงถึงขั้นวิกฤต ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ที่บั่นทอนความรู้สึกของประชาชนในสังคมอย่างมากที่สุดยุคหนึ่ง ทำให้สามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่าความผิดพลาดในการบริหารประเทศครั้งนี้เกิดจากจุดไหน และจะสามารถแก้ไขได้อย่างไร นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดจากสภาพสังคมในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางสังคม ปัญหาทางการเมืองและการปกครองของไทย ซึ่งแต่ละปัญหานั้นมีความเกี่ยวเนื่องกันเนื่องจากเป็นปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นจุดวิกฤตของสังคมในระบบต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยความวิกฤตทางเศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา ซึ่งเป็นยุคที่มีความถดถอยทางด้านเศรษฐกิจและระบบสังคมเกิดภาวะที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่ก่อให้เกิดความผันแปรการปรับเปลี่ยนทางสังคมทำให้เกิดการปฏิรูป

จากสภาพปัญหาของการเมืองไทยดังกล่าว เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนต้องการให้เกิดการปฏิรูปการเมืองใหม่ รวมไปถึงการที่ประชาชนต้องการที่จะตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองในแนวใหม่ที่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศในภาวะวิกฤตได้ แต่การที่จะช่วยแก้ไขสภาพปัญหาสังคมไทยในภาวะวิกฤตเช่นนี้ได้ นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายด้วยกัน

ตั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช [สยามจดหมายเหตุ 7 (16 – 22 เมษายน 2525): 428] ทรงพระราชทานกระแสพระราชดำรัสแก่ข้าราชการและพลสกนิกรชาวไทยไว้ดังนี้

“ การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยงไป ถือว่าเป็นกรณีกิจอันสำคัญสูงสุด นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาด สามารถ และสุจริตเป็นธรรมดาแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั่วประเทศด้วย คือ ประชาชนแต่ละคนจะต้องชวนช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์ และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของตน

คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและพร้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ประการแรก คือ การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเองที่จะปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักขมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรม 4 ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์ “

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประชาชนมีส่วนสำคัญในกระบวนการทางการเมือง เพราะประชาชนเป็นผู้ที่มีสิทธิ์ออกเสียงในการเลือกตั้ง หรือกล่าวได้ว่าประชาชนในฐานะที่เป็นผู้รับสารมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาสภาพสังคม และการพัฒนาประเทศ เพราะประชาชนเป็นผู้ที่ตัดสินใจทางการเมือง คือ เป็นผู้ที่ใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในการเลือกผู้นำทางการเมือง เพื่อมาแก้ไขปัญหาสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน และบริหารประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า และมั่นคงสืบไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชน โดยศึกษาจากการวิเคราะห์ และประมวลผลด้านการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง ทศนคติที่มีต่อการเมืองไทยในปัจจุบัน และเกณฑ์การตัดสินใจในการเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการสื่อสาร ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และทัศนคติที่มีต่อการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้กับปัจจัยทางการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต และ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้กับเกณฑ์การตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางการสื่อสารทางการเมือง ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และทัศนคติที่มีต่อการเมืองมีความสัมพันธ์กับเกณฑ์การตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต
2. ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และทัศนคติที่มีต่อการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต และ
3. ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้มีความสัมพันธ์กับเกณฑ์การตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต" นี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง และมีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร
2. การวิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยทางลักษณะทางประชากร อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และปัจจัยทางการสื่อสาร ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และ ทัศนคติที่มีต่อการเมืองมีความสัมพันธ์กับเกณฑ์การตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต ซึ่งมีตัวแปรอื่นๆ อีกแต่ไม่ได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

นิยามศัพท์

ปัจจัยทางการสื่อสาร หมายถึง การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง และ ทัศนคติที่มีต่อการเมือง ซึ่งทั้ง 3 มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต

การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การได้รับชม ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ เกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง โดยแบ่งเป็น

- สื่อมวลชน หมายถึง ความบ่อยครั้งในการฟังวิทยุกระจายเสียง การชมโทรทัศน์ และการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร
- สื่อบุคคล หมายถึง การรับฟัง พูดคุย ติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น
- สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ใช้หาเสียง สิ่งที่พรรคการเมือง และผู้สมัครรับเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้ติดต่อกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายโดยมุ่งโฆษณาเพื่อชักจูงใจให้ได้รับคะแนนเสียงในการเลือกตั้งทั่วไป

ข่าวสารเรื่องการเมือง หมายถึง เนื้อหาที่ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน ในระบบการเมืองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง หรือการเคลื่อนไหวใดๆ ในระบอบการปกครองระบอบประชาธิปไตย ข่าวสารเรื่องการเมืองในที่นี้ จึงครอบคลุมถึงข่าวสารที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งระบบ ทั้งส่วนของรัฐบาล พรรคการเมือง รัฐสภา สถานการณ์บ้านเมือง การหาเสียงเลือกตั้ง ในส่วนที่เป็นข่าวสารในประเทศ

เกณฑ์การตัดสินใจในการเลือก หมายถึง เกณฑ์ หรือ เหตุในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม ด้านจริยธรรมนักการเมือง และด้านพรรคการเมือง ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในภาวะวิกฤต

ผู้นำทางการเมือง หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง มีอำนาจในการกำหนดนโยบายของประเทศ อำนาจในการกำหนดตัวคนที่จะช่วยบริหารประเทศ และอำนาจในการที่จะบริหารประเทศตามนโยบายที่วางไว้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภาวะวิกฤต หมายถึง จุดวิกฤตของสังคมในระบบต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยภาวะความวิกฤตทางเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และทางสังคม ทำให้เกิดความถดถอยทางด้านกระบวนการดำเนินงานของสังคม อันนำไปสู่การขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการพัฒนาประเทศ หรือกล่าวง่าย ๆ คือ การดำเนินงานในระบบสังคมไม่สามารถเป็นไปได้ตามปกติ ณ ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อที่มีความผกผัน ผันแปรของระบบต่าง ๆ ของสังคม จึงทำให้เกิดมีการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูปการศึกษา และอื่น ๆ เป็นต้น ในที่นี้ภาวะวิกฤตไม่ได้หมายถึงจุดวิกฤตด้านเศรษฐกิจด้านเดียว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำปัจจัยทางการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนไปใช้ในการวางแผนการสื่อสารระบบการเลือกตั้งผู้นำทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้นักการเมืองและพรรคการเมืองพัฒนาทัศนคติและความพร้อมที่จะมารับใช้ประเทศชาติโดยความพร้อมด้านความสามารถ ความเฉลียวฉลาด และสามารถสื่อสารได้เพื่อคงไว้ซึ่งประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง
3. เพื่อสร้างเสริมความมั่นใจและแนวทางที่ถูกต้องในการเลือกผู้นำทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งต่อๆ ไปว่าสิ่งที่ประชาชนคาดหวังจากนักการเมืองและผู้นำทางการเมืองนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและประโยชน์ของประเทศชาติเป็นที่ตั้ง

กรอบความคิดในการวิจัย

Conceptual Framework

